

datum 08-03-2006

volgnr. 2005-2006/08

Advies

Zorgouderschap

Subcommissie Familierecht, Kamer van Volksvertegenwoordigers

Advies naar aanleiding van de hoorzitting van 8 maart 2006

Kinderrechtencommissariaat

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel.: 02-552 98 00

fax: 02-552 98 01

kinderrechten@vlaamsparlement.be

www.kinderrechten.be

1 Situering

1.1. Wettelijk kader versus realiteit

Meer en meer kinderen groeien op in een feitelijk gezin met een volwassen persoon die niet hun juridische vader of moeder is. Bijvoorbeeld omdat er na een scheiding of overlijden een nieuw samengesteld gezin gevormd is, omdat kinderen opgroeien bij familieleden, in een pleeggezin wonen, enz... Het gaat erom dat een andere volwassen persoon gedurende een geruime tijd zorg en verantwoordelijkheid opneemt en de kinderen vaak met die persoon ook een betekenisvolle relatie uitbouwen. Deze omschrijving blijft bewust ruim. Want wat is dat nu eigenlijk precies een stief-, zorg- of mee-ouder? Wordt iemand het door de rol die hij/zij opneemt? Hangt het af van het aantal dagen dat iemand bij het kind is? Ben je het zodra je samen bent met een partner die kinderen heeft uit een vorige relatie? Kaat Schaubroeck beschrijft de ambiguïteit die aan het stiefouderschap kleef als volgt: “Stiefouders kunnen nog zo hard hun best doen, nog zo dicht bij de andere gezinsleden komen, echt familie worden ze zelden, om de doodeenvoudige reden dat in de ogen van het kind, en vaak ook van vrienden en familie, alle rollen al ingevuld zijn: mama, papa, broers en zussen, ooms en tantes. Het wordt dus iets anders. Maar wat?”.¹

De huidige wet kent het ouderlijk gezag met al z'n bevoegdheden² enkel in een totaliteit. Binnen dat ouderlijk gezagsrecht maakt het ‘recht van zorg of het recht om de dagelijkse opvoeding van het kind waar te nemen’ deel uit van het ‘recht van bewaring’. Het ouderlijk gezag in z'n geheel komt toe aan de volwassene met wie het kind een afstammingsrelatie heeft.³ Vanuit juridisch oogpunt heeft een kind momenteel maximaal twee ouders, één vader en één moeder. Voor de rol die een andere persoon dan de ouder in de zorg en de dagelijkse opvoedingsverantwoordelijkheid voor een kind opneemt, bestaat er juridisch geen kader.⁴ De wet voorziet wel in de mogelijkheid dat een grootouder en iedere andere persoon die een bijzonder affectieve band met het kind toont te hebben, het

¹ SCHAUBROECK, K., *Bijna familie. Over nieuw samengestelde gezinnen*, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 2005, 47-48.

² Inhoudelijk bevat het ouderlijk gezagsrecht verschillende bevoegdheden. Zo wordt er een onderscheid gemaakt tussen bijvoorbeeld het recht op persoonlijk contact, het recht van bewaring, het recht om te beslissen over fundamentele kwesties (zoals o.a. de filosofische en religieuze opvoeding, taal- en schoolkeuze, medische ingrepen), het recht om de goederen te beheren en het recht om de minderjarige in rechte te vertegenwoordigen, het recht van toezicht, vruchtgenot van de goederen van de minderjarige en de verschillende bevoegdheden in verband met de staat van de persoon van de minderjarige (o.a. instemming huwelijk, adoptie).

³ In geval van adoptie komt er een nieuwe of aanvullende afstammingsrelatie tot stand. In geval van voogdij of pleegvoogdij wordt het ouderlijk gezag aan iemand anders dan de ouder(s) toegekend. In de maatschappelijke feitelijke toestand zijn dit echter uitzonderingen.

⁴ Op financieel vlak heeft een gehuwde stiefouder onrechtstreeks wel een verplichting ten aanzien van het kind. De kost van de opvoeding en het levensonderhoud van niet-gemeenschappelijke kinderen die in het gezin wonen, hoort immers bij de lasten van het huwelijk. Onrechtstreeks neemt de stiefouder dus een deel van het levensonderhoud op zich. Dit doet de stiefouder niet rechtstreeks ten aanzien van het kind, maar wel via de juridische band die de stiefouder met de ouder van het kind heeft. Als een ouder niet hertrouwt, maar met de nieuwe partner wettelijk samenwoont, geldt deze onrechtstreekse onderhoudsplicht ten aanzien van het kind ook. Na het overlijden van de (gehuwde) ouder bestaat er wél een rechtstreekse onderhoudsverplichting voor de stiefouder (art. 203 §2 B.W.). Deze plicht tot levensonderhoud van het stiefkind is beperkt tot wat de stiefouder erfde van de ouder of toegekend kreeg in het huwelijkscontract of door schenking.

recht heeft om persoonlijk contact met het kind te onderhouden.⁵ Maar deze bepaling laat de verhouding *tijdens* het samenleven van het kind met de stief- zorg- of mee-ouder ongemoeid.

Enkele voorbeelden illustreren welke moeilijkheden en vragen dit in de praktijk oproept:

- een ouder leeft samen met kinderen en nieuwe partner. De andere ouder heeft al jaren géén contact meer met de ex en de kinderen. De facto is het de partner die ook een ouderrol opneemt. Als de verzorgende ouder zou overlijden, staan de kinderen en de partner in de kou. Ondanks de opvoedende rol die de partner opneemt, is er juridisch geen statuut ten aanzien van de kinderen, terwijl de ouder die al jaren geen contact meer heeft juridisch wel over de ouderschapsrechten beschikt;
- als de ouder en de partner uit elkaar gaan, hebben de kinderen geen zelfstandig initiatiefrecht om op grond van hun affectieve band persoonlijk contact met de stiefouder of met stiefbroers en –zussen te vragen;
- de partner van de ouder heeft jarenlang mee ingestaan voor het levensonderhoud van het kind. Als ze uit elkaar gaan, is er plots geen enkele alimentatieverplichting ten aanzien van het kind meer;
- er is geen aansprakelijkheidsregeling voor de verzorgende partner, terwijl er in de praktijk wel heel wat toezicht en opvoedingstaken worden opgenomen;
- grootouders hebben wel een familieband met hun kleinkind, maar ze beschikken niet over ouderschapsrechten. Als kinderen bij hun grootouder(s) opgroeien, biedt de wet hen weinig houvast;
- homoseksuele ouders kunnen biologisch niet samen kinderen verwekken en kunnen juridisch ook niet samen adopteren terwijl ze wel samen als ouders voor het kind instaan;⁶
- voor kinderen die opgroeien bij pleegouders bestaat er evenmin een juridisch kader voor het pedagogisch handelen van de pleegouder(s).

In het dossier Kinderen & Scheiding heeft het Kinderrechtencommissariaat de knelpunten rond de nieuwe gezinscontext voor kinderen na een scheiding in kaart gebracht. Cijfers wijzen erop dat het aantal minderjarigen dat in Vlaanderen in een nieuw samengesteld gezin opgroeit in 2003 tot 12% opliep. Een wet die haaks staat op de werkelijkheid schept onduidelijkheid en verwarring, ook bij kinderen zelf. Juridisch blijft de volwassene met wie ze een pedagogische en affectieve band opbouwen immers gewoon een ‘derde’. In het dossier pleiten we voor het uitwerken van een juridische omkadering voor de pedagogische band tussen kinderen en zorgouders en voor de band die kinderen onderling opbouwen.

⁵ Artikel 375 bis B.W.

⁶ Naar aanleiding van het wetsvoorstel inzake adoptie door personen van gelijk geslacht werden voorstellen rond mee-ouderschap en zorgouderschap in amendementen uitgewerkt. Zie: Wetsontwerp tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, teneinde de adoptie door personen van hetzelfde geslacht mogelijk te maken, *Parl.St.* Kamer 2003-2004, nr.664/4 en 664/5.

Over de vraag of hiervoor een nieuwe rechtsfiguur nodig is, hebben we ons toen niet uitgesproken.⁷

In 2003 heeft het Arbitragehof de wetgever reeds aangemaand. Vermits ouderlijk gezag onlosmakelijk vast hangt aan de afstammingsband worden kinderen die opgroeien bij een alleenstaande ouder die duurzaam met een partner samenleeft zonder toelaatbare verantwoording verschillend behandeld. Het Arbitragehof stelt dat het aan de wetgever is om te preciseren “in welke vorm, onder welke voorwaarden en volgens welke procedure het ouderlijk gezag in het belang van het kind zou kunnen worden uitgebreid tot andere personen die geen afstammingsband met het kind hebben.”⁸

1.2. Krijtlijnen in wetgevende initiatieven

In 2004 sprak de Staten-generaal van de Gezinnen zich eveneens over dit knelpunt uit. Een meerderheid was het erover eens dat enkel in het geval slechts één ouder het ouderlijk gezag uitoefent, de andere persoon die met het kind duurzaam samenleeft meer ouderschapsrechten moet toegewezen krijgen. Maar er werd ook gewaarschuwd voor mogelijk negatieve gevolgen van een nieuw statuut. Een kind mag niet met teveel ouders opgezadeld worden, ouderschap mag niet worden gefragmenteerd of versnipperd.⁹

Ondertussen liggen ook diverse wetsvoorstellen klaar waarin het opnemen van ouderlijk gezag door een andere persoon dan de ouder centraal staat.¹⁰ De Raad van State heeft over deze wetsvoorstellen een advies uitgebracht.

Op inhoudelijk vlak lopen de verschillende wetsvoorstellen niet in dezelfde pas. We maken hier geen gedetailleerde vergelijking¹¹ maar algemeen kunnen we volgende verschilpunten onderscheiden:

- de personen voor wie het zorgouderschap openstaat. Geldt het enkel voor de samenwonende partner van de ouder of ook voor ander personen, zoals bvb grootouder(s)?
- de positie van de andere ouder. Of het bijvoorbeeld vereist is dat het contact tussen het kind en de andere ouder ernstig verstoord is, of de andere ouder betrokken wordt of moet instemmen met het toekennen van ouderschapsrechten aan een derde en of er een conflictregeling wordt uitgewerkt. Des te méér personen rechten en plichten ten aanzien van kinderen opnemen, des te groter immers de kans op conflicten;

⁷ KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, *Kinderen & Scheiding*, Brussel, Kinderrechtencommissariaat, 2005, p. 61.

⁸ Arbitragehof 8 oktober 2003, *NjW* 2004, 80. Aan het Arbitragehof werd deze vraag gesteld in een zaak waarin de rechter de knoop moest doorhakken in een conflict tussen twee voormalige lesbische partners. Het geschil ging over het verkrijgen van een recht op gemeenschappelijke uitoefening van het ouderlijk gezag van het kind dat via een donorinseminatie bij één van de vrouwen was verwekt en dat ze beiden hadden opgevoed.

⁹ STATEN-GENERAAL VAN HET GEZIN, *De Staten-generaal van het gezin ... in een notendop*, Brussel, Luc Pire Uitgeverij, 2004, p.57-58.

¹⁰ Wetsvoorstel tot aanvulling van het Burgerlijk Wetboek, met bepalingen inzake het zorgouderschap, *Parl.St.* Kamer 2003-2004, nr. 393/1 en 2; Wetsvoorstel tot invoering van zorgouderschap in het Burgerlijk Wetboek, *Parl.St.* Kamer 2003-2004, nr. 815/1 tot 3; Wetsvoorstel teneinde het zorgouderschap in het Burgerlijk Wetboek op te nemen, *Parl.St.* Kamer 2004-2005, nr.1958/1 en 2.

¹¹ Dit kan u terugvinden in het advies van de Raad van State, *Parl.St.* Kamer 2004-2005, nr.393/2.

- de rechten en verplichtingen van de zorgouder. Staat bij voorbaat vast welk pakket aan rechten en verplichtingen de zorgouder opneemt of kan er een regeling à la carte worden uitgewerkt?
- de positie van de zorgouder ten aanzien van het kind als de relatie tussen de ouder en de zorgouder ophoudt door scheiding of door overlijden;
- de inspraak, de positie van het kind zelf. Wordt het kind gehoord, is er een instemmingvereiste of een vetorecht vanaf een bepaalde leeftijd? Kan het kind bijvoorbeeld om opheffing uit het zorgouderschap verzoeken?
- de bevoegde rechter. Jeugdrechter of vrederechter?

Binnen de uitgewerkte wetsvoorstellen blijven er dus grote verschillen. En er blijft ook onduidelijkheid en verwarring rond de vraag waar men op juridisch vlak naartoe wil.

2 Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Artikel 3 formuleert de verdragsbasis. Acties met betrekking tot het kind moeten steeds met het belang van het kind rekening houden.

Kinderen zijn in de praktijk niet zo vaak zelf vragende partij voor een juridische regeling van de positie van de zorgouder. Vaak komt de vraag in eerste instantie van de verzorgende ouder en / of diens partner. Maar het belang van het kind vormt in elk geval een eerste overweging.

Artikel 5 gaat in op het respect voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouders en de ruimere familie om het kind leiding te geven overeenkomstig zijn groeiende capaciteiten. De commentaar op dit artikel geeft aan dat het hier om een ruim familiebegrip gaat. Het gaat hier niet enkel over het oorspronkelijke kerngezin.¹²

In **artikel 7** vinden we de bepaling dat het kind, voor zover als mogelijk, het recht heeft om door zijn ouders te worden verzorgd. Uiteraard kan hier geen sprake van zijn als een ouder wegvalt (overlijden), of bij verwaarlozing of misbruik. Maar een algemeen verdragsprincipe is dat in normale omstandigheden een kind het best gebaat is bij zijn ouders.¹³

Artikel 8 gaat in op het recht op behoud van identiteit en de verplichting om de basale aspecten van de identiteit van het kind (naam, nationaliteit en familiebanden) te beschermen en zo nodig te herstellen. Ook al focust dit artikel op het belang van de familiebanden in de identiteit van het kind, er wordt ook uitdrukkelijk erkend dat een kind betekenisvolle relaties met mensen in zijn of haar omgeving kan aangaan.¹⁴

Artikel 9 formuleert het recht van het kind om met zijn / haar ouders samen te leven, tenzij geoordeeld wordt in overeenstemming met de toepasselijke procedures dat dit onverenigbaar is met zijn / haar belang. Alle betrokken partijen hebben het recht om aan deze procedures deel te nemen. Het kind heeft recht om contact te onderhouden met beide ouders, wanneer het kind gescheiden leeft van één of beide ouders.

Artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind erkent de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. In deze ouderlijke opvoedingsverantwoordelijkheid is het belang van het kind de allereerste zorg. Artikel 18 houdt echter niet in dat de zorg voor het kind ook steeds uitsluitend door de ouders moet of kan worden opgenomen.

¹² UNICEF, *Implementation Handbook*, New York, United Nations Children's Fund, 2002, p. 88.

¹³ *Ibid.*, p.119.

¹⁴ *Ibid.*, p.125.

3 Overwegingen van het Kinderrechtencommissariaat

3.1. De positie van het kind

De Raad van State vraagt in haar advies bij de verschillende wetsvoorstellen uitdrukkelijk aandacht voor de weerslag van de status van het zorgouderschap op het leven van het kind. Bij de creatie van een nieuw kader zoals zorg- of meesouderschap worden ten aanzien van het kind immers belangrijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegekend inzake huisvesting, levensonderhoud, toezicht, opvoeding en opleiding.

Ouderlijk gezag verander of verdeel je echter niet zomaar. Zo komt in het advies van de Raad van State dan ook de cruciale vraag naar voor of de waarborgen voor het kind, zoals voorzien bij adoptie, ook bij het instellen van een zorg- of meesouderschap gegarandeerd worden. Het gaat dan om de instemming door de betrokken personen, met inbegrip van het kind dat minstens 12 jaar oud is, of van zijn rol in de procedure en om de bekwaamheid en de geschiktheid van de betrokken volwassenen met het oog op de zorg voor het kind. Afwijkingen van deze waarborgen, moet volgens de Raad van State afdoende gemotiveerd kunnen worden.

Kinderen zijn in de praktijk niet zo vaak zelf vragende partij voor een juridische regeling van de positie van de zorgouder. Vaak komt de vraag in eerste instantie van de verzorgende ouder en/of diens partner. Als Kinderrechtencommissariaat pleiten we dan ook uitdrukkelijk voor de instemming van het kind bij het toekennen van ouderschapsrechten aan een derde. Voor de uitoefening van dit instemmingsrecht verkiezen we geen koppeling aan een leeftijdsvereiste, maar zijn we voorstander van een rechterlijke beoordeling van de vraag of het kind in staat is tot een redelijke beoordeling van zijn belangen. Oordeelt de rechter dat het kind geen instemmingsrecht heeft, dan moet er toch een spreekrecht gelden.

We herhalen hier ook onze aanbeveling uit het dossier Kinderen & Scheiding waarin we vragen dat er een zelfstandig initiatiefrecht voor kinderen wordt uitgewerkt rond het recht op persoonlijk contact met stief-, zorg- of meesouders of met broers en zussen met wie het kind een affectieve band heeft opgebouwd. Dit recht mag geen contactverplichting inhouden, maar moet een mogelijkheid scheppen als het kind zelf contact wil.

3.2. Heldere en afgestemde wetgeving, ruimte voor diversiteit

Voor betrokken volwassenen en kinderen is het belangrijk dat nieuwe wettelijke bepalingen rond ouderschap helder zijn. Bovendien is het zinvol om niet te strikt binnen het burgerrechtelijk kader te blijven. Gezinnen hebben ook te maken met sociale wetgeving, fiscaliteit, erfrecht, sociale bijstand, studiefinanciering... Voor een werkbare toepassing van nieuwe wettelijke bepalingen in de dagelijkse realiteit is er aandacht nodig voor de juiste afstemming in diverse rechtsdomeinen.¹⁵ Wat

¹⁵ In sociale wetgeving worden aan feitelijke gezinssituaties vaak wel rechtsgevolgen toegekend. Ook op het vlak van de successierechten heeft Vlaanderen reeds met een regeling voor feitelijke gezinnen uitgewerkt. Artikel 57 van het decreet van 20 december 2002 houdende bepalingen tot begeleiding van

zal bijvoorbeeld het gevolg zijn van het toekennen van het statuut van zorgouder voor de rechtspositie van de gezinsleden binnen de kinderbijslag, de studiefinanciering, de sociale huisvesting?

De realiteit van relationele verhoudingen binnen gezinnen kan erg complex zijn. Het huidige wettelijke kader biedt in de praktijk te weinig houvast, maar een nieuwe wet mag ook niet de ambitie hebben om alle mogelijke relationele gezinsverhoudingen te gaan regelen en stroomlijnen.

3.3. Het huidige juridisch kader als vertrekpunt, aandacht voor het dagelijks opvoedend handelen

Het valt op dat geen van de voorliggende wetsvoorstellen ingaat op de bestaande juridische kaders. Waarom biedt de bestaande rechtsfiguur van gewone adoptie geen uitweg als bijvoorbeeld een alleenstaande ouder duurzaam met kinderen en een nieuwe partner samenleeft?¹⁶

In een hoorzitting met experts in de subcommissie familierecht in de Kamer vragen men zich af of het niet zinvoller is om de (gewone) adoptie via beperkte ingrepen aan de maatschappelijke evolutie aan te passen in plaats van een nieuwe wettelijke regeling in te voeren. Een nieuwe rechtsfiguur die enkel bepaalde ouderlijke rechten en plichten, zonder registratie, geheel of ten dele aan een derde persoon toekent, brengt de rechtszekerheid in het gevaar. Hoe weten buitenstaanders dan nog wie welke bevoegdheden over welke kinderen heeft? Het kind dreigt teveel ouders te krijgen. Een juridische bescherming van een intensief opgenomen zorgouderschap kan best via de gewone adoptie worden geboden.¹⁷

Het lijkt ons zinvol om naar aanleiding van het tot stand brengen van nieuwe wetgeving het huidige ouderlijk gezagsconcept onder de loep te nemen. Over welke bevoegdheden gaat het en door wie kunnen of moeten ze worden opgenomen? In de rechtsleer wordt het vage containerbegrip ‘ouderlijk gezag’ ontleed aan de hand van verschillende componenten. Een kluwen van bepalingen geeft aan welke rechten en plichten al naargelang de omstandigheden aan beide ouders of aan één ouder toekomen.

Het recht om dagelijkse opvoedingsbeslissingen te nemen rond bijvoorbeeld vrije tijd en huisregels en de verantwoordelijkheid rond het opnemen van dagelijkse zorg vallen juridisch binnen het ‘recht van zorg’ dat deel uitmaakt van het ‘recht van bewaring’ en samen met beslissingsrecht rond fundamentele opvoedingskwesties het ‘ouderlijk gezag over de persoon’ vormen.

Het huidige debat rond een nieuw juridisch kader voor dagelijkse opvoedingsverantwoordelijkheid draait in essentie vaak om een klein deel ‘recht van zorg’ binnen het veel ruimere ouderlijk gezagsbegrip. Fundamentele

de begroting 2003 (B.S. 31 december 2002) heeft de term ‘zorgkind’ in het wetboek der succesrechten ingevoegd. De relatie tussen zorgkind en zorgouder wordt geacht te bestaan “wanneer iemand voor de leeftijd van 21 jaar gedurende 3 opeenvolgende jaren bij een andere persoon heeft ingewoond en gedurende die tijd hoofdzakelijk van die andere persoon of van deze en zijn levenspartner samen de hulp en verzorging heeft gekregen die kinderen normaal van hun ouders krijgen”.

¹⁶ In het Advies 2004-2005/6 ‘Adoptie van kinderen door paren van gelijk geslacht’ gaan we er als Kinderrechtencommissariaat van uit dat homoseksualiteit geen tegenindicatie voor competent ouderschap vormt en dat de belangen van kinderen van homoseksuele ouders niet per definitie door de seksuele geaardheid van hun ouders geschaad worden. De adoptiewet stelt het belang van het kind als doel. Het wettelijk uitsluiten van gelijkslachtige koppels is zowel op juridisch als op feitelijk vlak niet langer houdbaar.

¹⁷ Hoorzitting met hoogleraar Frederik Swennen van de Universiteit Antwerpen in de subcommissie familierecht van de Kamer, zie: *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr.664/8.

opvoedkundige beslissingen, beheer van de goederen, vertegenwoordiging in rechte,... zijn in wezen verschillend van dagelijks opvoedend handelen.

Eigenlijk willen we aandringen op een debat over de vraag waar we in essentie naartoe willen: welke zorgvarianties wil de wetgever voorzien? Welke zorg kan de wetgever überhaupt bepalen en omschrijven? Ligt er een oplossing in het uitwerken van een regeling rond het dagelijks opvoedend handelen? Welke mogelijkheden zijn er voor de toekenning van ruimere ouderschapsrechten?

Binnen het ombudswerk krijgen we geregeld vragen en meldingen rond de situatie van kinderen die opgroeien zonder dat ze met één van hun ouders nog enig contact, laat staan een affectieve band hebben. Vooraleer stappen gezet worden in de richting van het toekennen van ouderschapsrechten aan de partner van de verzorgende ouder lijkt het ons essentieel dat de verzorgende ouder bij de rechter om de eenzijdige uitoefening van het ouderlijk gezag verzoekt. Juridisch verliest de andere ouder hierdoor niet zijn ouderschap. Er blijft een omgangsrecht en een recht van toezicht. Maar hierdoor wordt ook juridisch duidelijk dat één van beide ouders de verantwoordelijkheid rond de opvoeding draagt.

Als ouders juridisch een gezamenlijke uitoefening van ouderlijk gezag hebben, lijkt er ons geen plaats voor een nieuwe rechtsfiguur waarin ouderschapsrechten aan een derde worden toegekend.

4 Advies van het Kinderrechtencommissariaat

- We verzetten ons tegen een systeem waarin meerdere ouderschapsstatuten voor één kind mogelijk zijn. Enkel indien één van beide ouders het ouderlijk gezag niet langer uitoefent (na overlijden, ontzetting of bij exclusieve uitoefening van ouderlijk gezag) zouden er ouderschapsrechten aan een derde mogen worden toegekend;
- De wetgever moet voldoende oog blijven hebben voor de juridische bescherming van ouderschapsbanden bij het uiteenvallen van gezinnen. Als een ouder bijvoorbeeld in de opvoeding ‘afwezig’ blijft, moeten we ook oog hebben voor de vraag in hoeverre die afwezigheid een vrijwillige keuze is. Het verlies van ouderschapsrelaties moet voorkomen worden;
- In plaats van meteen een nieuwe rechtsfiguur te creëren, willen we aandacht vragen voor een meer fundamentele vraagstelling. Welke knelpunten rond ouderlijke rechten en verantwoordelijkheden doen zich voor? Op welk vlak situeert zich de lacune in de huidige regelgeving? Kunnen we met bestaande juridische kaders zoals bijvoorbeeld adoptie en pleegvoogdij hieraan tegemoet komen? Is de creatie van een nieuwe rechtsfiguur noodzakelijk?
- Prioritair vragen we dat er een zelfstandig initiatiefrecht voor minderjarigen rond het recht op persoonlijk contact wordt uitgewerkt. Via een zelfstandig initiatiefrecht kan het kind ook opkomen voor het recht op contact met stief-, zorg- of mee-ouders of met broers en zussen met wie het kind een affectieve band heeft. We willen geen bijkomende contactverplichtingen maar wel een zelfstandig recht om contact mogelijk te maken.